

Monumentnummer*: 528870

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 14 februari 2006
Kadaster deel/nr 82867/135

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Arnhem Arnhem Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Arnhem	N			8102
Arnhem	N			7347

Omschrijving**

Omschrijving

A. ZWANENBRUG in Art-Nouveau-stijl, voorzien van een opvallende vormgeving met zwanen. Deze kort na 1902 gebouwde brug werd aangelegd in de periode, dat Sonsbeek werd omgevormd tot een openbaar stadspark. Bij het Sonsbeekpaviljoen werd een horecagelegenheid gebouwd, de Theeschenkerij (zie hiervoor onderdeel 3). Om de bereikbaarheid van dit paviljoen, zowel voor voetgangers als voor voertuigen, te vergroten werd de Zwanenbrug over de St. Jansbeek geslagen.

De vaste brug bezit een betonnen, horizontale rijdekconstructie op betonnen bruggenhoofden. De brug heeft vier stenen brugpijlers. Zij hebben een trapeziumvormig grondplan en verjongen zich naar boven toe. Taps toelopende afdekplaten. Aan de 'landzijde' bezitten de pijlers een balustervormig ornament. In de lengterichting van de brug zijn tussen de pijlers identieke smeedijzeren hekwerken aangebracht. Vanaf het midden van de brugleuning loopt het groengeschilderde hekwerk in een vloeiende lijn omhoog naar de brugpijlers. In het midden van de hekwerken bevindt zich een en face geplaatste zwaan met uitgeslagen vleugels, geflankeerd door open panelen met horizontale regels en een profiel geplaatste zwanen, die aansluiten op de brugpijlers. Deze zwanen zijn gericht naar het midden van de brug. De zwanen zijn wit geschilderd en hebben een gele snavel met zwarte knobbel.

B. HANGBRUG, voetgangersbrug over de tot vijvers vergraven St. Jansbeek gelegen nabij het Sonsbeekpaviljoen. De brug dateert uit het derde kwart van de 19de eeuw en is de opvolger van een houten brug. Oorspronkelijk hing het loopdek aan de tussen de open ijzeren pylonen hangende kabels. Thans is het brugdek vastgezet op ijzeren balken. Het dek is versierd met afhangende gietijzeren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ornamenten. De bovenbouw van de brug bestaat uit vier gietijzeren pylonen, waartussen hangkabels zijn aangebracht. Aan weerszijden van de overbrugging zijn draagkabels gespannen, die zijn verankerd in de grond. De pylonen bezitten kruisvormige vullingen met stervormige rozetten. Ook op de vierkante bekroningen zijn stervormige rozetten aangebracht. Het basement is op de hoeken versierd met ornamenten. De ijzeren afgeronde koppen van de pylonen bezitten op de bovenzijde twee groeven, waarover de kabels lopen. De koppen dragen aan de binnenzijde de bedrijfsnaam 'J.M. Traanboer Bakkerstraat te Arnhem'.

In het park van het landgoed Enghuizen bij Hummelo bevindt zich bij het Jagershuis een vrijwel identiek exemplaar. Ook Enghuizen was bezit van baron Van Heeckeren van Enghuizen.

Waardering

De BRUGGEN behorend tot de historische buitenplaats Sonsbeek zijn van belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de ornamentale waarde;
- wegens de constructie;
- wegens de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Brug(L)